

стр. 6

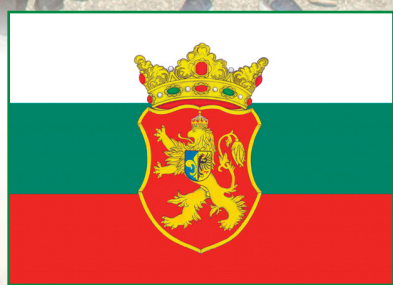
Дарко Димитров за трети път извади
кръста от заледената Драговищица

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

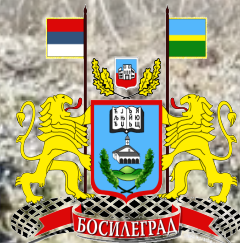
Братство

ISSN 2466-4707

novo.bratstvo.rs

ГОДИНА VI • БРОЙ 122 • 28 януари 2022 година • Безплатен екземпляр • Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

стр. 4

По-добри условия за живот за
братята Рангелови от село Назърица

стр. 2

Миналата година в Царибродско
родени само 24 бебета

Общината зарадва малчуганите с
новогодишни подаръци

стр. 3

Плуване на Богоявление в Цариброд

Победител е Никола Станоев

Младежът от с. Желюша Никола Станоев пръв стигна до честния кръст по време на традиционното плуване на Богоявление в Цариброд. Мероприятието се проведе край т. нар. двумостовие в центъра на града, пред голям брой посетители.

Състезаваха се общо седем смелчаги, които преди да се гмурнат в студената Нишава благослови местният свещеник Синиша Бувач. Преди ритуала по изваждането на кръста в царибродската църква „Рождество на Пресвета Богородица“ бе отслужена празнична литургия.

Никола Станоев е на 24 години, завършил е международна икономика в България.

Б. Димитров

стр. 11

МЕДАЛ ЗА МАША
МИЛИЧ В БЕЛГРАД

Поразяващата за Царибродски край статистика

Миналата година в Царибродско родени само 24 бебета

През миналата година брачни двойки от Царибродска община са се сдобили с общо 24 бебета, което е с 12 по-малко в сравнение с по-миналата година, заяви пред местния портал ФАР началникът на гинекологично-акушерското отделение към Общата болница в Пирот, лекарят от Цариброд Владан Джуров. Според оценката му това е поразяващ за Царибродска община факт.

Джуров споделил и информа-

циите, касаещи броя на новородените в Пиротски окръг през 2021 година: общият им брой е бил 440, 339 от които са от брачни двойки, живеещи в Град Пирот, 43 са били от Белопаланска, а 34 от Бабушничка общини.

Първото бебе, родено през 2022 година е от родители, които живеят в Град Пирот. Става дума за момче с тегло 3,5 килограма.

Б. Димитров

Босилеград

Подготовки за откриване на дом за стари и застрашени лица

Кметът Владимир Захариев от Кимето на общината подписа договор с Републиканската дирекция за имущество, с който официално стана собственик на обекта на старата ветеринарна станция в квартала Магурка. С договора, който бе подписан пред нотариус в Сурдулица, се предвижда обектът да премине от собственост на Дирекцията за имущество на Република Сърбия в собственост на местното самоуправление.

„Идеята е тази страда да се превърне в дом за възрастни и немошни лица и лица застрашени от семейно насилие или друг вид терор. Ще се приемат хора, които са в жизнено застрашено състояние, поради тежкото си здравословно и лошо финансово състояние и нерешени жилищни проблеми“, казва Захариев.

Общината вече е изготвила проект, който предвижда надграждане и реконструкция на обекта, който ще бъде на два етажа, а капацитетът за настаняване ще е 37 души. За реализацията на проекта Община Босилеград ще кандидатства по програмата на Европейския съюз ЕУ ПРО 2 и пред съответни държавни институции, като се надяваме той да бъде финализиран до края на годината, съобщава кметът.

Той посочи, че е планирано услугите, които ще бъдат предоставяни на ползвателите, ще включват: настаняване в модерни и функционално оборудвани помещения, хранене, здравни грижи, социални услуги, трудотерапия, културни и спортно-развлекателни дейности и пр. „Хуманните условия за настаняване и професионалния персонал ще създадат оптимални условия за социална рехабилитация на възрастни и немошни хора“, изтъкна Захариев.

П.Л.Р.

На референдума в Царибродско

69 на сто бяха за конституционните промени

На референдума в Цариброд 69 на сто от гласоподавателите гласуваха за конституционните промени в областта на правосъдието, докато около 31 на сто бяха против тях.

Излязоха 43, 3 на сто от гражданите с право на вот или, изразено с бройки,

от общо 8 130 души, чиито имена бяха в списъците, пред урните се озоваха 3 523-ма от тях. Опцията „да“ подкрепиха 2 430, докато отговора „не“ са оградени 1 022-ма възползвали се от правото да гласуват. 71 бюлетини бяха невалидни.

Б. Д.

На референдума за промени в Конституцията на Сърбия

87,6% от гласувалите босилеградчани подкрепиха предложените промени

4 563 гласоподаватели или 87,6% от общия брой на гласувалите в Босилеградска община подкрепиха предложените промени в Конституцията на Сърбия на референдума, който се проведе на 16 януари т.г. Според официалните резултати от общо 7 381 регистрирани избиратели в общината на референдума са гласували 5 206. Против гласуваха 474 пълнолетни граждани, а бяха пуснати и 167 невалидни бюлетини. Общата избирателна активност в общината бе 70,5%.

Гласуването на референдума в Босилеградска община бе организирано на 31 избирателни пункта - 4 в града, 2 в село Райчиловци и 25 в другите села. Референдумът се проведе при строго спазване на противоепидемичните мерки за защита от Covid-19, като гласоподавателите идваха със защитни маски, спазваше се физическа дистанция от 1,5 метра и вършена бе дезинфекция на ръцете на избирателите.

На база 98,47 на сто от обработените избирателни секции в републиката на референдума са гласували 1 953 711 граждани. 59,73% от тях са подкрепили промените, а 39,24% са били против, сочат данните на РИК.

Гражданите на Сърбия се определяха на референдума „за потвърждаване на

Закона за изменение и допълнение на Конституцията на Република Сърбия“ с „да“ или „не“. Законът за изменение на Конституцията се отнася изключително до съдебната власт и не променя други части от Конституцията. Измененията предвиждат съдийската длъжност да продължава от избора на съдия до края на трудовия му стаж; представители на изпълнителната и законодателната власт вече няма да участват в избора на съдии, тъй като изборът ще се върши от Висшия съдебен съвет, който се състои от 11 члена, от които - шестима съдии, четирима видни юристи, избрани от Народната скупщина и председателя на Върховния съд; длъжността на прокуратурата ще се изпълнява от Върховния прокурор, главните прокурори и прокурорите, които ще се избират от Висшия прокурорски съвет.

Според Републиканската избирателна комисия приемането на Закона за изменение на Конституцията цели да осигури по-голяма независимост, ефективност и отчетност на съдебната власт, по-голяма независимост и отчетност на прокуратурата, по-добра защита на правата на гражданите и укрепване на върховенството на закона.

П.Л.Р.

Предотвратяване на нелегален трафик на ГКПП „Градина“

Контрабандистите не избират нито място, нито време

Митничари на ГКПП „Градина“ в сътрудничество с представители на граничната полиция в началото на тази година предотвратиха два „интересни“ опита за нелегален трафик на очила, чадъри и пари.

На 3 януари брачна двойка от Враня на входната страна на пункта била заловена в опит да внесе куп слънчеви и очила за зрение, както и чадъри, като стоката била укрита в, както се посочва в съобщението на Управата на митниците, „почти всички заводски кухни на автомобила им ‘Фиат пунто’“.

На следващия ден спипани били трима австрийски граждани, които с автомобил BMW пътували към Турция. Със себе си носели общо 90 хиляди евро, а, както това е известно, можали да пренесат само по 10 хиляди на човек, съответно общо 30 хиляди евро. При един от контрабандистите куп банкноти от по 200 евро били намерени дори и в маратонките му. Дали банкнотите „малко са ухаели“, не се споменава в съобщението.

Б. Димитров

XII редовна сесия на ОС в Босилеград

В дневния ред на XII-ата редовна сесия на местния парламент в Босилеград, която се проведе на 12 януари, бяха включени 4 точки: Проектопредложение за приемане на Плана за развитие на Община Босилеград за периода 2021-2030 г., Второ изменение и допълнение на Плана за генерална регулация и застрояване на Община Босилеград, Местен план за действие за социално включване на ромите в община Босилеград за периода 2022-2025 г. и Първо изменение на бюджета на Община Босилеград за 2022 г. Народните представители единодушно приеха всички предложени точки от дневния ред.

Даниел Миланов, член на Общинския съвет, представи част от Плана за развитие, в който акцентът е поставен върху привличане на инвеститори за бившите заводи, които са собственост на общината, развитие на туризма, подобряване на инфраструктурата, подпомагане на млади семейни и несемейни двойки при закупуване на селски домакинства и др.

Второто изменение и допълнение на Плана за генерална регулация и застрояване на Община Босилеград се отнася до строежа на 11 нови пътища и улици с цел създаване на нови парцели за строителство, а при запазване на обработваемите площи в селските райони.

В заключителната част на сесията на всички съветници бяха предоставени резултатите от измерванията на качеството на въздуха на територията на Босилеград. Екологът в Общинската администрация Микица Василев обясни от трибуната, че с цел предотвратяване

на замърсяването на въздуха общината е закупила нов уред за измерване на качеството на въздуха, който показва видеозапис на местоположението, на което е извършено измерване, както и определени параметри за присъствието на вредни химически и биологически вещества. „С това устройство е извършено измерване на наличието на суспендирани частици във въздуха на 9 места

в Босилеград и резултатите показват, че концентрацията им е много по-ниска от разрешените гранични стойности, предписани от Европейската комисия“, изтъкна Василев.

Кметът Владимир Захариев изказа своето задоволство от резултатите от проведените измервания на въздуха в Босилеград и изтъкна, че по този начин официално е потвърдено, че в Босилеград имаме чист въздух и в никакъв случай не може да се говори за превишение на нормите за замърсяване. Той обяви и няколко проекта, чиято реализация общината планира да започне през настоящата година. Става дума за реконструкцията на бившата Ветери-

нарна амбулатория, в който обект ще бъде открита институция за престой на възрастни, бездомни и други застрашени лица и добави, че е подписал споразумение с Републиканската дирекция за имущество, с което общината официално е станала собственик на обекта на старата Ветеринарна амбулатория. Между другото Захариев посочи и че е планирано изграждане на дъждовна канализация и подмяна на мрежата за фекална канализация в централната част на града, а посочи, че до края на месеца ще бъде пуснат в експлоатация новопостроеният водопровод от местността Рода в Милевска планина и др.

П.Л.Р.

По повод Новогодишните и Коледни празници Община Босилеград и тази година осигури подаръци за учениците от началните класове в основното училище и малчуганите от детската градина.

Пакетчетата с лакомства, учебни помагала и играчки на децата от детската градина в Босилеград и село Райчиловци, както и на учениците от първи до четвърти клас в централното училище в града и в подветомственото училище в Райчиловци, заедно с Дядо Коледа връчиха кметът Владимир Захариев и заместник-кметът Стефан Стойков.

Захариев и Стойков пожелаха на малчуганите здраве, щастие, късмет и безгрижни детски игри, а те им благодариха с празнични културни програми.

Тържествата се проведоха при спазване на мерките за борба срещу ковид 19.

Общината осигури подаръци и за всички деца от предучилищния курс и ученици от началните класове, които се учат в подведомствените училища в другите села.

П.Л.Р.

Общината зарадва малчуганите с новогодишни подаръци

Вместо коментар

Асфалт като новогодишен подарък

Преди месеци оповестиха, тези дни лека-полека привършват реализирането. Един от общинските ръководители Жан Цоневич, който се грижи за инфраструктурните проекти и предимно пътищата, обеща на местното население чрез медиите и, ето, обещанието се изпълнява. Каза тогава: „Всички преки улици и сокаци в крайградските местни общности ще бъдат асфалтирани.“

Не похвалявам толкова Цоневич, нито пък настоящата общинска власт. Отправлям похвала за изпълнената дума, за реализирането на публично изказаната реч. Свикнали сме в тази страна и тази среда обещанията по принцип да не се изпълняват. Поне навреме да не се изпълняват. Особено политическите, нали? Но, този път не излезе така. Не излезе, както в онази народна поговорка – Обещание, залудо радване“.

Откакто съм се родил, живея на улица, която е асфалтирана. Не съм газил кал, не съм си цапал обувките, не съм се спъвал от камъни... Мога да си представя каква радост изпитват гражданите на горката ни община, които живеят в

преките улочки и сокаци в селата Лукавица, Белеш, Желюша..., когато сега, след много години и десетилетия излязат от къщите и дворовете си и стъпят на асфалт. На чисто, равно... Опитвам се да осъзная чувствата им. Мен, както вече казах, не ме докосва. Но се радвам. Ако те, жителите на крайградските селища, които са мои съграждани, изпитват щастие, тогава съм щастлив и аз. И те имат правото да стъпят върху асфалт, нали? Защо би се чувствали като втора ръка граждани? Навремето са се заселили (те или предците им) в тези селища и трябва ли сега още 100 години да газят по кални улочки и сокаци? И те и децата им, и внуците им... Не, разбира се!

Нека повтора още веднъж – не похвалявам толкова асфалтирането на уличките и сокаците в крайградските селища, защото тази работа е трябвало да бъде завършена преди много години и дори десетилетия. И не от тази, настояща, а от много други власти. Направена е грешка, която, ето, сега се поправя.

Голяма работа е асфалтирането на уличките и сокаците в крайградските

селища. ГОЛЯМА! Милиони бяха заделени от общинския бюджет за целта. И хубаво, че бяха заделени! И хубаво, че бяха похарчени! Всъщност не са похарчени, а са инвестирани - в по-добрия живот на жителите на общината, в тяхното щастие, перспектива, надежда...

Някак тази приказка с асфалтирането на уличките и сокаците в крайградските селища ме асоциира на едно нещо – на новогодишен подарък, който жителите на крайградските селища получиха от общинската власт.

И още нещо бих казал този път: През изминалите няколко години във вестника често подемах инициативи за установяване на определени (главно дребнички) комунални решения или пък премахване на съществуващи комунални проблеми – тук трябва да се сложи някоя пейка, там трябва да се поставят сергии, ей там трябва електрическа крушка... Почти установих рубрика във вестника. Никога нищо не бе сторено по въпросите, които кандидатирах за разискване или конкретно решаване. Макар че това не бяха само мои предложения, а и на гражданите. И тях ги слушах. Предавах техни думи. И размисли, споделени на глас...

Не, не се сърдя, недей някой погрешно да ме разбере! Впрочем, какъв съм пък аз!? Знам и това, че си има процедура. Официална. Какво все съм изживял (и от какви все хора)..., та това за мен е само

лимоната, а не поредна „чапа на жлъчна течност“. Все пак може би някога някой би трябвало да зачете предложенията, които не само в свое, но и в името на гражданите споделям във вестника. Във вестника, който е, искали това някой да си признаят или не, все пак е институция на българското малцинство в Сърбия...

Просто, да не се почувствам като – втора ръка гражданин.

Б. Димитров

По-добри условия за живот за братята Рангелови от село Назърица

Община Босилеград в сътрудничество с ОУ "Георги Димитров" и Центъра за социални дейности съдействаха братята Рангелови от село Назърица да се настанят в помещенията на училището в селото, в което няма ученици. Предварително в сътрудничество с Публичното предприятие за строителни площи и пътища и Спортния съюз на Община Босилеград е извършен ремонт на обекта и са оборудвани помещения, в които са създадени подходящи условия за живот на братята.

Рангелови живеят сами в изключително трудни условия в два метални контейнера, които преди десетина години им е осигурила общината посредством Центъра за социални дейности. При посещението, а от името на местното самоуправление, основното училище, Центъра за социални дейности и Червения кръст, кметът Владимир

Захариев връчи на братята Рангелови хранителни стоки, комплекти съдове, спално бельо, телевизор, алат и други съоръжения.

Заедно с кмета в Назърица бяха и директорът на Центъра за социални дейности, секретарят на Червения кръст и представители на общината, спортния съюз и основното училище. Захариев заяви, че преди години посредством Центъра за социални дейности общината им закупила два контейнера за жилище и ги поставила наблизо до рухналата им къща. „Те редовно са получавали социална помощ, а повече пъти са им осигурявани и хуманитарни пакети от общината, Центъра и Червения кръст. Независимо от това общината посредством Центъра няколко пъти им предлагала и да им осигури приют на друго място, обаче те казвали, че не искат да напускат родното си

огнище“, посочи кметът.

По думите му общината посредством Центъра за социални дейности сега е отправила иск до основното училище, в което от юни вече няма ученици, за предоставяне на две помещения, в които да бъдат настанени братята Рангелови.

Училищният съвет единодушно приело решението за предоставяне на обекта и сега училището и Центърът са подписали протокол за предоставяне на помещенията.

П.Л.Р.

С решение на сръбско министерство

Стара планина става национален парк. Районите на Стара планина и планината Кучай-Беляница от няколко седмици са с най-голяма степен на защита на държавата, предвид, че е задвижена процедура за провъзгласяването им за национални паркове.

Министърът на жизнената среда на Сърбия Ирена Вуйович заяви, че Инсти-

тутът за защита на природата на Сърбия е изготвил студии за нови национални паркове в страната, които междувременно са качени в сайта на министерството и от този момент фактически официално е задвижена процедура за защитата на районите, съответно встъпили са в сила всички режими и мерки за защитата им, залегнали в студиите.

Вуйович добавила, че бъдещият Национален парк „Стара планина“ ще обхваща 116, докато бъдещият Национален парк „Кучай-Беляница“ – около 45 хиляди хектара. Оценила, че „Стара планина“ е едно от най-ценните и най-посетени дестинации в Сърбия, която, освен с красивите пейзажи, се характеризира и с изящната флора и фауна. Що се отнася до „Кучай-Беляница“, министърката изтъкнала, че тоова е горски район със запазени дъбови и букови гори, пещери, клисури и каньони.

Допреди няколко седмици Стара

планина бе със статут на парк на природата, докато сега, със задвижването на процедурата за провъзгласяването ѝ за национален парк, е получила максимална степен на защита. „Кучай-Беляница“ не е имала статут на парк на природата като Стара планина, което ще рече, че веднага е задвижена процедура за превръщането ѝ в национален парк.

В Сърбия за последен път национални паркове са провъзгласявани през 1981 година. Става дума за националните паркове Тара и Копаоник.

Б. Димитров

Стойков присъства на срещата на представители на Координацията на националните съвети с министърката Чомич

Председателят на Националния съвет на българското национално малцинство в Сърбия Стефан Стойков присъства на срещата на представителите на Координацията на националните съвети на националните малцинства, която се проведе в Палата на Сърбия в Белград.

Министърката Чомич най-напред представила постигнатите резултати на министерството в областта на подобряването правата на малцинствата през изтеклата година, както и планираните дейности на министерството в тази област през 2022 г.

„Имайки предвид, че през 2022 г. ще се проведат избори за членове на националните съвети на националните малцинства, както и преброяването на населението, г-жа Чомич специално подчерта, че министерството ще бъде надежден партньор на националните съвети при реализацията на тези дейности“, изтъкна той.

Стойков заяви, че в изказването си е

запознал присъстващите с дейностите на нашия НС през 2021 г. в областта на образованието, информирането, културата и служебната употреба на езика и писмото и е представил плановете на съвета, свързани с подготовките за предстоящото преброяване на населението, печатането на нови преведени учебници на български език и др.

На срещата е взето решение от Бюджетния фонд за националните малцинства през 2022 година да бъдат финансирани проекти от областта на служебната употреба на малцинствените езици и писма, и допълни, че в Бюджетния фонд на Министерството на човешките права и малцинствата и тази година са предвидени 30 милиона динара. Това решение трябва да бъде потвърдено от Републиканския съвет на националните малцинства.

П.Л.Р.

Разговор с председателя на Църковна община Звонци Иван Таков

Българският дух е в душата ми

Г-н Таков, 2021 годината завърши и започна Новата 2022 г. По принцип всеки човек, организация и пр. по това време прави равностметка какво е сторено през изминалия период, съответно през изминалата година. Вас като изтъкнат представител на нашето малцинство в Звонския край и предимно като председател на Съвета на Църковна община Звонци (ЦОЗ), бихме попитали следното: Доволни ли сте от стореното през 2021 г.? С други думи казано, реализира ли Съвета на ЦОЗ всички планове, които предварително бе набележил за посочената година?

- Мога да кажа, че аз и членовете на Съвета на ЦОЗ изпитваме абсолютно удовлетворение от факта какво сме сторили през тази година. Почти всичко, което бяхме запланували, успяхме да реализираме.

Бихте ли ни припомнили кои села влязоха в състава на ЦОЗ? Доколкото сме запознати добре, става дума за села, които според настоящото административно разделение се причисляват към две общини – Бабушничка, Царибродска, както и Град Пирот.

- Да, в състава на ЦОЗ влизат селата от Бабушничка община: Звонци, Ракита, Напушковица, Ясенов дел, Берин извор, Пресека и Вучи дел, след това селата от Царибродска община: Поганово, Драговита, Трънски Одоровци, Петачинци, Куса врана и Искровци, както и село Власи, което е в административните граници на Град Пирот.

Сръбските църковни власти май безпроблемно се съгласиха да се сформира ЦОЗ и дори Ви дадоха искрена благословия за реализиране на това начинание? Нишкият Владика Арсений най-напред прие делегация на Инициативния комитет за сформирание на ЦОЗ и изслуша внимателно плановете им, а след това се срещна с Вас в най-представителния верски обект в този край – манастира „Св. Йоан Богослов“ край с. Поганово.

Нашият конкретен въпрос гласи: Изненадани ли сте, разбира се, приятно, че една такава инициатива успяхте да реализирате на практика сравнително лесно?

- Ами и ние, инициаторите за сформирание, съответно възстановяване на ЦОЗ, бяхме изненадани до определена степен, естествено, в положителен смисъл. През пролетта 2020 година посетихме Нишкия владика Арсений, за да го помолим да ни даде благословия за освещение на параклиса в с. Ракита. Получихме благословията, след което го попитахме има ли възможност да се възстанови Църковна община Звонци, която е съществувала до 1919 г. Получихме отговор, че възможности съществуват и че въпроса ще бъде разгледан подробно. След сравнително кратък период от време ни се обади секретарят на Нишката енория и ни съобщи, че въпроса е разгледан и че е получено разрешение за възстановяването на ЦОЗ.

След редица подготвителни дейности на 1 септември 2020 година проведохме учредително събрание в Погановския манастир и сформирахме ЦОЗ. Сформирахме Съвет на ЦОЗ, в чийто състав влизат 9 членове от селата, в които вече съществуват верски обекти. От село Звонци имаме трима членове, докато от селата Трънски Одоровци, Ракита и Куса врана са по двама. За председател на Съвета беше избрана моята милост. За седалище на ЦОЗ бе определена църквата „Св. Илия“ в с. Звонци.

Последваха и други задължителни в това начинание дейности – откриване на джиро-сметка, изработване на печат и др.

Запознати сме, че вървят подготвителни работи по възстановяване на църквата „Св. Петър и Павел“ в с. Куса врана. Докъде се стигна с реконструкцията на този храм? Какво сочат плановете Ви – кога реконструкцията би трябвало да приключи?

- Да, възстановяване на този верски храм бе първото по-важно оперативно решение на Съвета на ЦОЗ. Този храм просто беше загънал в гора. Наложих се да проведем двудневна акция по изчистване на местността. Събраха се много хора от Куса врана, други села, както и жители на Пиротско и Царибродско, които са по потекло от Куса врана. През двата дена броят на участниците в трудовите акции беше около 40. На Павловден бе отслужена литургия пред храма, на която присъстваха над 100 души, което беше голяма благоприятна изненада за всички нас от Съвета на ЦОЗ. През същия ден в следобедните часове пред църквата се проведе среща на кусовранци с музика на живо, която продължи до късно вечерта. На джиро-сметката, която открихме за набиране на парична помощ за възстановяване на храма, досега са постъпили около 300 хиляди динара. Конкретен отговор на въпроса кога църквата ще бъде реставрирана в момента не може да се даде. Имаме изготвен проект за църквата, но предстои да търсим и получим разрешения от Института за защита на паметниците на културата в Ниш.

След възстановяването на кусовранската църква, кои дейности предстоят?

- В село Трънски Одоровци се готвим да ремонтираме фасадата на тамошната църква „Св. Йоан“, както и да поставим ограда около нея. Имаме проект за тези дейности. Подготвяме и проект за поставяне на преносим параклис в с. Драговита, какъвто вече имаме в с. Ракита. В момента търсим подходящо място за поставяне на обекта.

В рамките на този въпрос бих посочил и няколко дейности, които вече реализираме. Става дума за изграждането на бетонна пътека с дължина 60 метра от портите до църквата „Св. Илия“ в с. Звонци, изграждане на обект с площ

от 50 квадратни метра непосредствено до църквата, в който са внесени пейки и маси и в който вярващите занапред ще се събират и почерпват по време на църковните празници. След това изграждане на чешма в двора на посочената църква, както и изграждане на ограда около параклиса в с. Ракита.

Накрая позволете ни да Ви поставим въпрос, който може би до определена степен е и прекалено личен, но... Известно е на всички, които Ви познават, че сте, условно казано голям българин, съответно човек, който много държи до националната си принадлежност и се старае всеотдайно за запазване на българщината в Звонския край и по-широко. Още малко години имате до „входа“ на осмото десетилетие от живота Ви, но „не попускате“ с дейностите си, а ги засилвате. Откъде черпите енергия за поредни нови начинания и дейности?

- Най-напред нека ви благодаря за тази оценка. За мен това е своеобразен комплимент. Нямам намерение да отстъпвам все докато здравето ми служи. Българският дух или, както вие се изразихте, българщината ми е в душата и аз ще го разнасям все докато мога в Дерекулския край. Оттук идва и енергията ми да работя за тази кауза.

В рамките на този въпрос бих посочил още дейности, с които в момента съм ангажиран, а за вашия уважаем вестник може би ще представляват интересна новина. В сътрудничество с хората от КИЦ „Звонци-Бабушница“ работим по проект с название „Да запазим историята на храма „Св. Илия““. В рамките на проекта е изготвена брошурка от 40 страници. Проектът се финансира от Министерството на външните работи на Р България в рамките на програмата „Помощ за развитие“.

Също в сътрудничество с КИЦ „Звонци-Бабушница“ работя по проект за съхраняване на свидетелства за раждане и смърт на хора от Звонски край. Според нас става дума за значителна дейност от историческо значение за жителите на този край. Събрали сме изключително много такива документи и сме ги превърнали в около 60 книги.

Благодаря Ви, г-н Таков за разговора.

- Благодаря на вашия вестник за интереса, който проявява за работата на ЦОЗ.

Разговора води: Б. Димитров

Нови книги

Драговитчанинът Сретен Райков писа за своя живот

Един драговитчанин осъществи меката си. По стари дни, но... Публикува книга за живота си. Става дума за Сретен Райков (83 г.), който от дълги години живее и работи в банатския град Панчево.

Неотдавна видя бял свят автобиографичната му книга „По пътеките на живота“, в която, както и самото заглавие подсказва, описва своя не много спокоен живот. В с. Драговита е роден, в съседното с. Поганово е завършил основно образование, докато с диплом за средно се е сдобил в града, в който живее от години.

По повод излизането на „чадотому“ към Сретен се обърнаха колеги от Портала ФАР, на които той разказал следното: Като 16-о момче с приятели избягал в България, където известно време прекарал в затвор в София. В България изучил шлосерски занаят и определено време го практикувал във фирма за изработка на части за локомотиви и вагони. Три години по-късно от България избягал назад - в Сърбия, поради който нелегален акт известно време прекарал в затвори в Зайчар и Ниш. Завърнал се в родния край, където продължил да живее с родителите си, които междувременно от Драговита се преселили в административния център на общината. След заминаването му в Панчево и работа в тамошния завод „Ремонт“, която му намерил братът

Велибор, който бил военнослужащ, Сретен отишъл да отбива военната си повинност (от 1959 до 1961 г.). Завърнал се в Цариброд, където известно време работил в местния цех „Механичар“. Пак обаче му хрумвало да отиде в Панчево, където работил в тамошните фирми „Азотара“ и „Петрохемия“. Няколко години работил и в Либия. От 1994 г. е в пенсия.

За царибродчани нека да добавим пояснителната информация, че Сретен в Цариброд има къща на улица „Борческа“. Брат е на покойния Раде шофьора, а чичо на небезизвестните Аца Радин Бояджията и Верица Фризорката.

„Буйната младост“ на Сретен отдавна е изминала и той сега живее спокоен пенсионерски живот в Панчево. Има две деца, а от тях и четири внучета. Най-възрастният е член на Сдружението „Шопско оро“ в Панчево, което тачи културата и традицията на българското малцинство в Сърбия и в което членуват предимно хора от Царибродския край, живеещи в този град, в Банат, Войводина, Белград и други места.

Материалите за книгата му е „постегнала“ известният литературен деец Наташа Йоцева Панич от Пирот, чиито корени са от царибродското село Каменица.

Издател на публикацията е „Пи-прес“ от Пирот.

Б. Димитров

На Богоявление в Босилеградско

Дарко Димитров за трети път извади кръста от заледената Драговищица

По традиция големият християнски празник Богоявление и тази година бе отпразнуван тържествено в Босилеградско. В тазгодишния ритуал по изваждането на кръста, който по традиция се състоя наблизо до бившата бензиностанция в града, участваха 11 смели мъжаги, а кръста от заледената Драговищица извади Дарко Димитров, осемнадесетгодишен ученик в четвърти клас в босилеградската Гимназия. Дарко за трети път става победител в Богоявленския ритуал по изваждането на кръста в Босилеград.

На всички смелчаги общината и Спортният съюз на Община Босилеград подариха медали, а Църковната община на победителя връчи осветен дървен кръст и парична награда.

Сутринта на Богоявление в градската църква „Рождество на Пресвета Богородица“ отец Зоран Стоянов отслужи Света Литургия и извърши Велик Богоявленски водосвет в църковния двор. След това бе организирано изваждането на кръста от скованата от лед Драговищица, което от 2005 година се провежда в нашия град наблизо до бившата бензиностанция. Ритуалът и този път предизвика изключителен интерес сред босилеградчани, които от бреговете на реката бурно подкрепяха храбрите плувци по

време на ритуала.

Празникът Кръщение Господне - Богоявление тържествено бе отпразнуван и в Райчиловци, където в църквата „Възнесение Господне“ отец Занко Станойков отслужи литургия и извърши Велик Богоявленски водосвет, а след това бе организиран и ритуал по изваждането на кръста от реката. Победител в ритуала стана двадесетгодишният Марко Васев от Райчиловци, когото църквата награди с осветена икона. На всички участници в състезанието общината и Спортният съюз също подариха медали.

Богослужение, водосвет и изваждане на кръста от осветената вода в котел бе организирано и в църквата „Свети Архангел Михаил“ в Горна Любата. След богослужението и освещаването на водата се проведе традиционното изваждане на кръста от осветената вода в котела, а кръста извади Даниел Миланов от Долна Любата.

И тази година в навечерието на празника протоиерей Зоран Стоянов отслужи вечерни богослужения и извърши Велик Богоявленски водосвет в горнолисинската църква „Свети Илия“, както и в църквата „Свети апостоли Петър и Павел“ в Божица.

П.Л.Р.

Правителството на Р България представи новия план за справяне с пандемията на коронавируса

Правителството на Р България представи новия план за справяне с пандемията. Премиерът Кирил Петков обясни, че новата система, която се използва, позволява правене на прогноза до пет дни напред. По тази система страната е разделена на шест клъстър от области, така че да не се случи дадена област да е затворена напълно за сметка на друга.

Новият план за справяне с пандемията е разделен на 4 етапа на фона на заетостта на интензивните легла в болниците. При първия заетостта на леглата е 50% и тогава се въвеждат малки мерки т.е. основни мерки. Вторият етап е при 60%-ова заетост на леглата и тогава се въвеждат някои други мерки и засилена проверка на мерките, но бизнесите и училищата работят. Третият етап настъпва при 70% заетост на леглата, тогава започва въвеждане на по-меки мерки: 50%-ова присъственост на работа, само

ученици от 1 до 4 клас учат присъствено, заведенията работят до 22 ч. Последният, четвърти етап, при 70% заетост на интензивните легла предвижда да работят само обекти от първа необходимост и симетрично затваряне на бизнесите, които обслужват хора.

Премиерът посочи, че най-точният критерий за въвеждане на мерки е заетостта на интензивните легла. Този метод позволява да се прогнозира за пет дни напред какво ще се случи в даден регионален клъстър.

Новината в този план е, че мерките ще се взимат на регионално, а не на национално ниво, според степента на разпространението на коронавируса. Математическият модел, по който ще работи, ще дава възможност за петдневно предизвестие, преди да бъдат налагани ограничения.

С.Дж.

Босилеград

Избори за членове на съветите на местните общности

В 19 от общо 37 местни общности в Босилеградска община на 4 януари се проведеха непосредствени избори за членове на съветите на местните общности. В останалите 18, в които поради факта, че не е имало заинтересовани кандидати, нови избори са насрочени за 10 февруари, заяви Владимир Стойнев, председател на Общинската избирателна комисия за изборите на съвети на местните общности. Той подчерта, че в определен срок след проведените избори досегашният председател на Съвета на МО трябва да свика учредително заседание на новия състав на съвета, на което новоизбраните членове ще изберат ново ръководство.

„Изборите преминаха спокойно и не са регистрирани нарушения на

изборния процес, освен в село Бистър, където поради нередности в работата на секционната избирателна комисия те са били анулирани и са проведени повторно“, заяви Стойнев.

Изборите за съвети на местните общности са проведени съгласно новите законови разпоредби и Решението за местни общности на Общинския парламент.

Стойнев поясни, че освен местните общности Босилеград, Райчиловци, Паралово, Долна Лисина и Бистър, чиито съвети наброяват по петима членове, в състава на съветите на останалите местни общности са по трима членове.

П.Л.Р.

Започна второто полугодие в босилеградските училища

Малките ученици присъствено, а големите по комбиниран модел

След зимната ваканция за учениците в Босилеград, както и за връстниците им във всички училища в Централна Сърбия, на 24 януари започна второто полугодие. Съгласно решението на Министерството на образованието, науката и технологичното развитие на правителството на Република Сърбия учениците от първи до четвърти клас на основното училище учебните занятия провеждат в училище, докато тези от пети до осми клас ще се учат по комбиниран модел и ходят на училище ден след ден, разделени в две групи. За гимназистите занятията също ще се провеждат по комбиниран модел.

Комбинираният модел означава, че всяка паралелка през седмицата ще редува присъствено с онлайн обучение, а паралелките с повече от 16 ученици са разделени в две групи, които също ще редуват присъствени и онлайн занятия

на ротационен принцип.

„Тъй като в нашето училище повечето паралелки са с по-малко от 16 ученици, само по една паралелка в първи, втори и четвърти клас са разделени в две групи, докато другите паралелки се редуват в пълен състав“, заяви пред нашия вестник директорът на босилеградската Гимназия Владимир Григоров.

В основното училище учениците от първи до четвърти клас ще учат присъствено, докато учениците от пети до осми клас ще следят уроците по комбиниран модел, съобщи изпълняващата длъжността директор на училището Снежана Апостолов. Тя посочи, че само по една паралелка в пети и осми клас са разделени в две групи.

В училищата узнаваме, че сред учителите и учениците има заразени с ковид 19.

Дали ще има промени в учебния процес зависи от това дали ще има зара-

яване в училищата. Всяка сряда в министерството се изпраща информация колко деца са заразени, така че в петък се взема решение как ще бъде организиран учебния процес.

Както съобщиха по-рано от Министерството на образованието, по време на престоя в училището, от момента на влизане в училищния двор до напускането на двора, използването на защитни маски е задължително за всички учители, ученици и други лица, които се

намират в това пространство.

От министерството препоръчват да се засилят мерките за обща и лична хигиена и да се върши редовно провеждане на всички помещения. Апелира се и очаква от учениците и училищния персонал, както и от родителите, да прилагат лични предпазни мерки и да се избягват масови събирания на закрито и на открито.

П.Л.Р.

Официалният правописен речник на българския език става дигитален

Официалният правописен речник на българския език ще бъде дигитализиран и осъвременен и ще бъде свободно достъпен в интернет като част от цялостна онлайн платформа за езикови ресурси и проверка на правопис, правоговор и граматика. Тя ще носи името БЕРОН и ще бъде интегрирана със специализирана служба "Езикови справки", което означава, че ще има възможност за директна кореспонденция с експерти от Института за български език (ИБЕ). Предвидено е проектът да приключи до края на 2023 г. За тази цел са предвидени 378 800 лв.

Проекта ще разработи Българската

академия на науките по поръчка на МОН, а изпълнители ще бъдат ИБЕ в сътрудничество с Института по информационни и комуникационни технологии (ИИКТ).

Новият сайт ще бъде периодично надграждан, както със съдържание за навлизащи нови думи в българския език, така и с нови функционалности. Целта е да се създаде надежден дигитален източник на информация за книжовния български език.

Последният официален речник на БАН бе изготвен през 2011 г.

С.Дж.

Изложба в царибродската галерия

Експонира д-р Боян Новакович

В царибродската галерия „Методи Метод Петров“ преди броени дни бе открита първата за тази година изложба, на която експонира д-р Боян Новакович, доцент в Академията на изкуствата в Нови Сад. На откриването говори и.д. управител на галерията Саша Костов. Той покани Новакович да участва в някое от предстоящите издания на художествения пленер „Погановски манастир“.

Говорейки за творбите си, Новакович сподели, че те са създавани от 2017 г. до

днес и добави, че цикъла продължава и нататък. Изтъкна, че през 2018 е защитавал докторския си труд на тема Превеждането на мнимотехнически език в език на изобразително абстрактен труд, за която тема е продължил да се интересува все до днес.

Член е на Съюза на художниците на Войводина. Отчел е 35 самостоятелни изложби и е участвал в над 100 колективни.

Б. Димитров

Нов и.д. директор на ОУ „Георги Димитров“ в Босилеград

Снежана Апостолов е новият изпълняващ длъжността директор на Основното училище „Георги Димитров“ в Босилеград. На този пост тя е назначена за срок от шест месеца с решение на министъра на образованието, науката и технологичното развитие на Република Сърбия Бранко Ружич.

Новоназначената директорка е начален учител с трудов стаж от 24 години и е първата жена, начело на босилеградското основно училище. По повод встъпването си в длъжност Апостолова заяви, че ще се старее да осъществява добро сътрудничество в духа на взаимно

разбирателство и толерантност с колегите си, а всичко с цел осигуряване на качествено и ефективно образование и постигане на успехи на учениците и учителите.

Тя посочи, че следва училището да обяви нов конкурс за избор на директор, който ще трябва да бъде избран до края на мандатния й период на и.д. директор.

Досегашният директор на училището Методи Чипев, който беше начело на тази образователна институция от 2001 година, излезе в пенсия.

П.Л.Р.

Ролята на възрастните в света на децата

„Чудесата на хартиеното ветрило“ на Елизабета Георгиев

В днешния забързан и хаотичен живот все по-малко време се отделя за съществените неща. А какво по-съществено от децата!? Когато погледнем във времето зад нас, виждаме, че нашите родители, нашите баби и дядовци, са имали по-щастливо детство, а са били много по-бедни, за телефони, интернет и еди какви си играчки не са и знаели, живеели са в многочленни семейства, където се е спазвала семейната йерархия (говорим за любов и уважение между членовете на семейството)... И те са били много по-щастливи, имали са силен дух и са съумявали да преодолеят много по-трудни изпитания, от тези, с които се срещаме ние днес. Би трябвало да застанем, да сложим пръст на чело и да се замислим „кой и къде стрещи и как стигнахме до тук!“

Но нека все пак този път тук сложим възкликателна и насочим своето внимание към тези, които се опитват да опазят пламъчето на грижата, любовта и вниманието към идващите поколения и към моралните ценности, толкова необходими за личния им и обществен живот, а които по-спешно от всякога трябва да се засаждат в техните сърца. Това без съмнение е мисията на нашата Елизабета Георгиев, която със своята дейност се старае да разбути тъмните облаци на днешната действителност, да предложи на младото поколение нещо полезно и да им каже, че любовта е съществена, защото любовта ще спаси света! В миналия брой на вестника ни можахте да прочетете интервюто с Георгиева и да научите, че неотдавна излезе от печат най-новата й книжка „Чудесата на хартиеното ветрило“. Да видим какво се крие между кориците на най-новата творба на Елизабета през призмата на известната детска писателка Анета Дучева от България. А тя казва следното:

„Елизабета Георгиев умее не само да работи с деца, но и да надникне в крехките им души. Улавя всеки детски жест или поглед, които показват, че детето преживява драма, изпитва мъка или страх. Писателката не остава безучастна, а умело предава дълбоките емоции, развихрили се в детската душа.

„Чудесата на хартиеното ветрило“ е още една нейна творба за деца, която завладява читателя чрез съдбата на малката Ема – тихото крехко момиченце, което единствено от всички деца в класа не се усмихва и отговаря на въпросите само с „Да“ или „Не“. Не говори с никого за мислите и чувствата си, пък и кой ли би я разбрал? Страшно е да се помисли какво би се случило с малката Ема, ако не беше срещнала учителката си Радост, която се грижи за децата с ум и душа, както и обаятелната Биби, която е просто вълшебница и твори чудеса с оригиналните си идеи. Ето я ролята на възрастните в света на децата – не да им сочат с пръст какво трябва да направят, кое

е правилно и грешно, а да се опитат да ги разберат, да погледнат проблема им през техните очи и да проявят търпение, много търпение. Да направят жестове, които променят нещо от действителността, за да могат децата да преодолеят шока, мъката, изолацията си.“ От казаното до тук става ясно, че авторката много добре познава детската душа, а знае и кои са най-действащите мехлеми, когато тази душичка е наранена. По-нататък Дучева пояснява:

„Историята показва развитието на възприятията на малката Ема, желанието ѝ да получи обич, но и способността ѝ да дарява обич – на Радост, на Биби, на Петър... Малката Ема, която започва да се грижи за Петър като за близък, но се отваря и към целия свят.“

В заключението Дучева изтъква, че Елизабета Георгиев ни поднася една трогателна история и умело я „разгръща като леко хартиено ветрило“, внасящо радост и облекчение. Показва силата и

значението на вниманието към децата, загрижеността и желанието да им се помогне, дори и с най-причудливите методи – достатъчно е само те да привлекат интереса им и да спечелят доверието им. „Това е история за силата на приятелството и обичта, които могат да променят живота на всеки от нас.“

Прекрасна рецензия за книжката „Чудесата на хартиеното ветрило“ на Елизабета Георгиев ни предлага и писателката и редактор на детското списание „Щъркел“ Маргарита Друмева, с която също желаем да ви запознаем.

„...Разказа е написан увлекателно, с много топлота и любов към децата и книгите. Изборът на темата за детското страдание и „пеперудените“ пътища за неговото преодоляване трогват сърцата на читателите. От разказа струи чистота и деликатност. Макар понякога животът да поднася неочаквана скръб и да преобръща ежедневието на невръстните деца, авторката като че ли стъпва на пръсти покрай детското отчаяние, предизвикано от безвъзвратното пътуване на мама до небето, и търси ключ към сърцето на малката първокласничка Ема. Учителката и библиотечарката успяват да приобщат затвореното в себе си дете отново към живота, да отворят душата ѝ към светлината. Момичето си има другарче, което страда по друг начин, но не по-малко силно. Страданието бли-

жава двете деца, двамата заедно по-лесно се справят с болката, като се грижат един за друг.“ – казва Друмева и изтъква следното:

„Повече от всякога в днешните трудни дни имаме нужда от разкази като „Чудесата на хартиеното ветрило“, за да напомним, че може да преодолеем болката, ако очите ни са отворени за страданието на другите около нас. И това може да се окаже най-доброто лекарство за лекуване на нашите собствени болки.“

Отново стигаме до любовта, много ясно - тя е движещата сила, тя поставя основите на всички човешки ценности, тя е най-доброто лекарство... Изключително важно е в днешните трудни времена да я пазим в себе си и винаги, когато има нужда, да я раздаваме и на другите. Тя всекиму помага да отвори сърцето си за нуждите и изискванията на друг човек, кара да помагате дори на непознати. Благодарение на тази любов човек няма да извърши насилие срещу ближния си, а именно тя превръща неговото поведение в благородно. Предлагаме ви да се доберете до най-новата книжка на Георгиева и да се поразровите в нея, може би там е укрито нещо, което може да развее вашето ветрило и то да ви потегли към преодоляването на някои препятствия пред вас и да ви изпълни с устрем за осъществяването на нови победи.

Д. Х.

ЕЛИЗАБЕТА ГЕОРГИЕВ
ЧУДЕСАТА НА ХАРТИЕНОТО ВЕТРИЛО

85 години от рождението на големия поет и орфеист

Пет години без великия нашенец Никола Гигов

„Ако загубиш всичко, копей сърцето си. Там ще намериш жива вода.“

Тези дни пощенецът ми донесе един плик. Подарък бе в него. От КИЦ „Звонци-Бабушница“ ми изпратили публикация за църквата „Св. Илия“ в с. Звонци, която видя бяло видело преди няколко дни. Още „мирише на печат“. В книгата една страничка е посветена на прословутия поет и орфеист Никола Гигов и посещението му на храма преди няколко години. Ето, това беше зародиш на идеята за какво да пиша и на кого да посветя вниманието.

Колко знаем за Никола Гигов?

По-старите поколения може би са чували за него, но по-младите надали! За Босилеградския край и да не говоря. Предполагам, че в България е тъкмо противоположното – 95 на сто от жителите на тази страна знаят за него. Чували са. Прочели са някоя негова песен. Стих поне. Знаят, че почти целия си живот е посветил на една кауза, на един блян – да документира, че чудесният античен певец и музикант Орфей не е призрак, не е мит, а е съществувал наистина, действителен е образ.

Хрумва ми: Ако в Цариброд някой някога реши на някои нашенци да сътвори паметник или поне бюст, тогава Никола Гигов не трябва да пренебрегне. А защо: Най-напред затова, че е наш земляк. Роден е в пределите на някогашна Югославия, а сега Сърбия, в които населението е предимно с български произход – Вучи дел или, както транскрипция на населеното място на български език гласи – Вълчи дел. Знаете ли къде е Вълчи дел? Идва се до с. Ракита, а след това още няколко километра на изток по един много лош, кален път... Никола Гигов се е родил в това село през ноември 1936 година. В едно многодетно семейство.

Някъде през средата на 90-те години на миналия век в Цариброд дойде исполинът на българската литература Николай Хайтов. За това как ние, определени царибродчани с ограничени ментални хоризонти и определени проблеми (да не казвам какви), се държахме по време на гостуването му (или поне по време на литературната вечер, на която бе представено неговото творчество) е писано много. Закъса тогава Хайтов. Като че ли беше дошъл в качеството на представител на „политическия естаблишмент“ на българската държава по това време. Направи се скандал. Хайтов бе озадачен. Не съумя да каже на тези хора, а трябваше: Оста-

вете ме на мира, дошъл съм като литературен деец, а не като политик. Ако имате проблеми от политическо естество, обърнете се към политиките.

Добре, дотук с този лош спомен. Спомням си, че Хайтов по време на гостуването си в Цариброд подсказва чувствително, че ние, представителите на българския народ в Сърбия, имаме един голям литературен деец. Това бе Никола Гигов. Неговият зет. Свързал бе живота си с дъщерята му Елена Хайтова.

Куп признания

Значи роден е през един студен ноемврийски ден преди 85 години във Вълчи дел от майка Роска и баща Андон Гигови. Светото му кръщение се извършва на 19 декември в църквата „Св. Илия“ в с. Звонци със служба на отец Тодор Дамянуков. Автор е на 73 книги поезия и проза, издадени в България и в чужбина, 12 от които са посветени на Орфей. От 1960 година, когато започва да работи във в. „Родопски устреми“ в Смолян до смъртта си е публикувал няколко хиляди произведения в печата, а стотици от тях са печатани в чужбина. Десет години (от 1990 до 2000 г.) е бил водещ на предаването „Непресъхващи извори“ на Българската национална телевизия (БНТ). В Златния фонд на БНТ са съхранени 50-те му филма за българските народни песни. Сам определя, че темата на живота му е Орфей. Книгата му „Легенда ли е Орфей?“ (публикувана през 1992 г.) приобщава множество българи към каузата, че Орфей е историческа личност. Проучванията му по темата съществувал ли е Орфей го отвежда по хиляди пътеки в Родопите и т. нар. експедиции на аргонавтите в Колхида, в Кавказките планини, както и в още 43 страни. Открива тайни на древни езотерични знания. Запознава се с пророчицата Ванга. Посещава гроба на Юлибия си писател Достоевски и с позволение на пазителите на гроба засажда здравец от Родопите. Удостоен е с 100-ина национални и 30-ина международни награди. Американският биографичен институт в Северна Каролина, където Гигов има индивидуално място от 9 октомври 2009 г., в Залата на славата, го удостоява със званието „Световен мъж на годината“ (2007 г.). Името му е включено в световните класации „Великите мъже на XXI век“ и „Великите умове на XXI век“. Международният биографичен център в Кеймбридж, Англия, му е присъдил наградата „Диамантът Да Винчи“ и го е включил в класацията си „2000 изтъкнати интелектуалци на XXI век“. Носител е на орден „Кирил и Методий“ първа степен. По негови стихове са създадени над 150 песни от 45 композитори. Творчеството му е преведено на над 20 езика. Седем от книгите му за Орфей са преведени на руски език от проф. Валерий Барсуков. Най-новите преводи (на 100 негови стихотворения) са на японски език и са залегнали в стихосбирката „Юруси но хи“ („Ден на прошка“). Включен е в енциклопедията „Бележити българи на съвременна България“ (издание от 2013 г.). По време на кризата в Унгария (1956 г.) е бил репресиран. Реабилитиран е от страна на Великото народно събрание, но е отказал да получи обезщетение.

През 2004 г. посещава родния си край и пише стихотворението „Звонци“. Родното си село посещава за последен

път през 2008 г. Умира на 3 декември 2016 г. в града, в който е живял и в който сам си е построил къща – Смолян.

Интервюта с Никола Гигов

Днес някак ме е и яд (да не кажа срам), че като журналист не съм настоявал да се срещна с него и да взема интервю. Затова сега чета интервюта, които са взели други колеги. За насоящото мое „писане“ направих подбор от тях. Журналист от сайта radio999.bg помолил Гигов да отговори на въпроса: „Как се ражда Вашето дългогодишно приятелство с Николай Хайтов?“ Той му отговорил: „Запознахме се през 1963 г. в Девин. Хайтов събирал материали за книгата си за града и още не бе познал славата. Първите му разкази, които после издаде в книгата си „Диви разкази“ и „Шумки от габър“ бяха публикувани във в. „Родопски устреми“ с моя подпис на завеждащ литературния отдел. Нашата среща, когато за пръв път видях тези сини проникателни очи, стана на мост, а както казват хората: „Който се запознае на мост, остава верен приятел“. Попитал го журналистът, разказвал ли му е Хайтов как е станал писател? Отговорът на Гигов гласил: „Повечето хора знаят, че когато е бил лесничей в Радуил през 1953 г. бил несправедливо оклеветен и арестуван. Разказвал ми е, че, докато е бил в ареста, посочил петима свидетели, а прокурорът по делото – 17. В деня на процеса Хайтовите свидетели не се явяват и той разбира, че е сам срещу съда. Дава си обет, че всичко, което се случва с него, трябва да бъде документирано. Застава пред белите листове и описва всеки свой ден – над 1000 страници...“

Журналистката от в. „Преса“ Сирка Сийкова преди няколко години водела разговор с Гигов и го попитала какви са последните му открития във връзка с Орфей: „Дългогодишните ми изследвания опровергават научната заблуда, че траките са безписмен и безкнижен народ. Българска земя е родила първото буквено писмо с света и то чрез Орфей. То е създадено през XIII век пр.н.е, когато според моите проучвания е живял Орфей – владетел на голямото тракийско царство. Около връх Орфей в Родопите са открити и шест каменни плочи с древна писменост. Тези 5600 знака са азбуката на Орфей. Друга моя находка е монета от Пловдив. Тя е сечена през II в., когато се е строил Античният театър, и изобразява жена с цвете в ръка. Отгоре пише: ‘Родопи’, а отдолу ‘Филипополис’ (старото име на Пловдив, бел. Б. Д.). По изображението на тази монета аз открих реално Орфеевото цвете край смолянското село Гела. Преди две години съобщих за личните ми открития, които направих в Античния театър в Пловдив. На 10-ти ред, в източния сектор на сцената, има надпис с името на Орфей. Буквите са големи над половин метър – това е протокирилската азбука. Тя е доразвита от Кирил и Методий, които създават глаголицата.“

Сийка го попитала какво го провокира да се захваща с Орфей и да му посвещава толкова голяма част от живота си?, а Гигов ѝ отговорил: „Знаете ли, че с всеки изминал ден аз все повече и повече се влюбвах в Орфей и той все повече и повече ми даваше доказателства, че това, което мисля, е така. Френският поет Гийом Аполинер е казал: ‘Орфей е по-дивен от 7-те чудеса на света’. През всички тези години съм бил воден от думите на Паисий: ‘Разяжда ме обич и болка, че българският народ няма да има собствена история.’ И мен ме разяжда обич и болка, че съм открил толкова много неща, че ходих до другия край на света, но повтарям едно укорно изречение в книгите си: ‘Летим

към чуждото, пълзим към родното.’ Хиляди писма с отзиви за труда си съм събрал – от 55 професори и много други личности.“

Отговорил и на следния въпрос на журналистиката: „Чий е в крайна сметка Орфей – наш или на гърците?“ „Всички мислеха, че аз ще създам скандал между двете държави. Но аз не съм скандален човек. На тази тема са изречени много лъжи. Не трябва да забравя обаче, че целта на Орфей и била да обедини 90 племена на траките в единна държава. Кой е поканил Орфей, къде е отишъл, къде е убит и как е станало това? Гърция мълчи по тези въпроси. В съревнованието между Гърция и България за Орфей родопчани подминаха гърците. Моето предположение е, че лирата на легендарния музикант още си стои в Египет. Фактът, че гръцкият художник Янис Митракис, който беше председател на камарата на гръцките художници, дойде при мен, за да му покажа Орфеевото цвете, е красноречив. Той направи 12 рисунки на прочутото растение край смолянското село Гела и си замина за Гърция“, отговорил Гигов.

В същото интервю той казва и следното: „Издадох две книги с по 300 народни песни. Няма как да пропусна да отбележа, че една голяма и могъща Франция има 5000 народни песни, една могъща Германия има 50 000, а малка България, която толкова години е била под робство, е създавала фолклор от 300 000 песни“. Отговаря и на въпроса пречило ли му е това, че е бил бежанец: „Как да не ми е пречило?! Аз съм копал гробове за хляб, седмото дете в семейството съм“. Накрая подбрахме и това изречение от интервюто: „Аз не се озлобих през целия си живот, винаги съм се изправял, защото съм оптимист. Всичко, което съм загубил, е по-малко от небето над България. Него спечелих. Отдавна съм разбрал, че много по-важно е да си добър човек, отколкото каквото и да е друго. Цял живот съм копал сърцето си по примера на думите: ‘Ако загубиш всичко, копей сърцето си. Там ще намериш жива вода.’“

Накрая, ето и стихотворението на Никола Гигов, посветено на Звонския край и тамошната църква. Четете за Никола Гигов и на други места. Четете творбите на този голям нашенец. Днешната младеж за такива като него би предпочела да каже, че е „интересен лик“.

Звонци

Между скали, с небе – колан,
до буйната и страшна Ерма,
живее село като чан,
с камбана – слънчева и верна.

Там люляци през май цъфтят,
а зиме вълците ридаят.
И в сън камбаните звънят,
Защото са звънци от Рая.

Скали отекват като хор
във литургия до небето.
Орлите вият на простор
Хайдушки, кръвави пътеки.

Тук нявга кръстен съм и аз..
И пее в мене звънка милост.
Вземете, скъпи, моя глас –
Любов от родното звездило.

Бодливи телове делят
сърцата ни, но пак се тачим.

Вземете обич като цвят –
ний пеем
и когато плачем.

Б. Димитров

Министерството на грижи за селото

Безвъзмездни средства за купуване на селски къщи, микробуси и организиране на „Михолски срещи на селата“

Правителството на Република Сърбия прие по предложение на Министерството на грижи за селото три програми за отпускане на безвъзмездни средства през 2022 г. - Програма за купуване на селски къщи с имот, Програма за купуване на микробуси за нуждите за транспорт на селското население и Програма за организиране на мероприятия, наречени „Михолски срещи на селата“.

На сайта на Министерството на грижи за селските райони е обявено, че за Програмата за безвъзмездни средства

за купуване на селски къщи с градина са заделени 500 милиона динара, като целта е да се мотивира селското население да остане в селата и младите хора да се насърчават да се завърнат в селата.

В рамките на Програмата за отпускане на безвъзмездни средства за купуване на микробуси са заделени 120 милиона динара, а целта ѝ е решаване на проблема с превоза на населението в селските райони. За Програмата „Михолски срещи на селата“, чиято цел е обогатяване на социалния, културния

и спортния живот на жителите в селата, съхраняване на традициите и опазване на културно-историческото наследство ще бъдат отпуснати 43 милиона.

„Ще продължим с разпределянето на къщи, микробуси и организиране на Михолските срещи на селата“, каза министърът на грижи за селото Милан Къркобабич след решението на правителството и обяви, че скоро ще последват програми, свързани с кооперации, културни центрове в селата и подкрепа за стопански дейности.

Министерството на грижи за селото ще обяви публични конкурси за тези програми през следващия период.

През 2021 г. Босилеградска община спечели конкурсите на Министерството на грижа за селото за купуване на микробус и организиране на мероприятия „Михолски срещи на селата“, които през декември се проведеха в село Райчиловци.

П.Л.Р.

Цариброд Спортни новини

МЕДАЛ ЗА МАША МИЛИЧ В БЕЛГРАД

На 9 януари в Залата за Лека атлетика в Белград се проведе Открито първенство по лека атлетика за пионерки, което беше първото състезание за годината на царибродските лекоатлетки. В дисциплината скок на височина талантливата членка на АК „Балкан“ Маша Милич скочи личен рекорд от 138 см, като зае трето място и спечели бронзов медал.

След две седмици в същата зала ще се проведе първенството на Сърбия за пионерки, където се очаква добро представяне на младата надежда на АК „Балкан“.

А. М.

In memoriam

Напусна ни учителят Милан Миланов

Враня и във Велико Търново, Р България.

По време на богатата си професионална кариера е учителствувал в Долна Ръжана и Босилеград. Той е автор на редица трудове и учебни програми на български език, автор и сътрудник на многобройни детски и ученически списания, преводач на учебници на български език, инициатор и организатор на семинари за професионална подготовка и усъвършенстване на учители, ръководител на ученически секции, училищни мероприятия, конкурси... Миланов беше учител на първата паралелка на български език, която след пауза от три десетилетия бе открита в босилеградското Основно училище „Георги Димитров“ през 2006 г.

Босилеград загуби един от най-известните си учители. Милан Миланов беше истински будител, неуморим радетел за просветното дело в Босилеградско. Важеше за учител, отдал себе си на професията, учениците си, училището.

Много негови ученици днес са завър-

шили висше образование, а именно благодарение на наученото и на съветите, които той им даваше безрезервно в началните класове. Възпитаниците му с гордост изтъкват, че е бил учител-мисионер, с изключителен усет да внедрява на учениците си знания и от тях да изгради личности, високообразовани хора, смели граждани, притежаващи достойнство, позиция и човечност. И ден днешен си спомнят за разходките в природата с любимия си учител, за часовете по музика, когато им свирил на акордеон, за шегите, игрите...

Колегите му разказват, че е разполагал с уникална способност да сподели знанията си с младите хора, да предизвика техния интерес за усвояване на нови неща, да ги подкрепя във всяко едно начинание. „Беше голям професионалист, истински колега. Ще го попомним с неговата честност и откритост, изключителното чувство за хумор, както и с голямата му любов към близките хора. Радваше се на работата си и безкористно споделяше знанията си с всеки колега“, разказват учителите.

Миланов не беше от тези, които познават само професионалната си област. Разполагаше с широки познания

и интереси, любопитен и творчески ум. Той беше дългогодишен председател на Комисията по образование към Националния съвет на българското национално малцинство, председател на учителското сдружение „ДУБОС“ от 2012 г., основател на детското списание „Звънче“, активен деец в сдружението „Матичката на българите в Сърбия“, истински борец за опазването на българския език, културата и традициите на българското малцинство в Босилеградско.

Редакцията на „Братство“ ще го помни като изключителен сътрудник, коректен, точен, отзивчив, търпелив и винаги готов да предложи някоя нова идея. Миланов бе дългогодишен сътрудник на детското списание „Другарче“ и на в-к „Братство“. Освен че публикуваше статии и с фотоапарата си правеше уникални снимки, отразявайки всички събития и мероприятия в училището, той непрекъснато подтикваше и вдъхновяваше учениците да творят и да участват в литературни и други конкурси.

За мен беше чест да го познавам.

Поклон пред светлата му памет!

П.Л.Р.

На 17 януари се навършиха **ДЕСЕТ ГОДИНИ**, откакто ни напусна нашата мила

БОРКА ВЕЛИЧКОВА

от Димитровград

Мила наша, много ни липсваш. Времето минава, но болката и тъгата по теб остават. Вечно ще пазим в сърцата си хубавите спомени за теб и твоите добрини.

Винаги ще те обичаме.

Почивай в мир!

Благодарното семейство

Възпоменание

На 26 януари се навършиха **ОСАМНАДЕСЕТ ГОДИНИ** от смъртта на нашия мил съпруг и баща

АЛЕКСАНДЪР ПЕТРОВ

митничар от Димитровград в пенсия

Все още пазим спомените за теб!

Все още помним доброто, с което щедро ни даряваше!

Помним всичко, което стори за нас, твоите най-мили.

И ще помним все докато нас ни има в тоя свят!

Почивай в мир!

Съпругата Миряна и децата Емил и Соня

На 15 януари се навършиха **СЕДАМНАДЕСЕТ ГОДИНИ** от смъртта на нашата мила съпруга,

майка, свекърва и баба

ЗЛАТА ТАКОВА

от Цариброд

Ще те пазим в сърцата си все докато сме живи!

Ще помним доброто, което стори за нас!

Почивай в мир, мила наша!

Семейство Такови

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 24 януари се навършиха **5** тъжни години откакто ни напусна нашата мила и незабравима съпруга, майка, баба и сестра

Милованка Каменова

от Димитровград

Поклон пред нейния светъл и благороден лик.

Семейства Каменови, Матови и Иванови

Бъдни вечер в Босилеградско

В духа на традицията и тази година на Бъдни вечер в Босилеградско бяха организирани тържествени церемонии по освещаване и палене на бъдник.

В присъствието на голям брой възрастни в босилеградската църква „Рождество на Пресвета Богородица“ протоерей Зоран Стоянов отслужи вечерна служба и освети големия бъдник в църковния двор. След това бе запален малкият бъдник и на миряните бяха раздавани варена ракия и вино. По традиция присъстващите си взимаха осветени храстови клонки и слама, които си занасяха вкъщи за здраве, късмет и благополучие.

Освен на самото тържество босилеградчани през целия ден идваха в църк-

вата и си взимаха от предварително подготвените и осветени „букетчета“ от храстови клонки и слама.

Празникът тържествено бе отпразнуван и в църквите „Възнесение Господне“ в село Райчиловци и „Свети Иван Рилски“ в Паралово.

По повод Бъдни вечер в Горна Любата местните жители и тази година организираха празненство, на което в центъра на селото до чешмата бе запален голям бъдник и бе разделен обредния хляб с паричка. Според обичая, който извади късмета и у него се окаже монетата на следващата година е домакин на тържеството.

П.Л.Р.

НАД ДВАДЕСЕТ ГОДИНИ ГРУПА ЦАРИБОРЧАНИ СЕ СЪБИРАТ И ТРЪГВАТ ЗАЕДНО КЪМ КЪРНИШОР ДА СЕКАТ БЪДНИК. НАПРАВИХА ГО И ТАЗИ ГОДИНА ДО ПОСЛЕДНА КАПКА, И ОСТАНАХА ВСЕ ДО МРАК. ПРИБРАХА СЕ И СЕ РАЗДЕЛИХА, ОБЕЩАВАЙКИ СИ, ЧЕ И СЛЕДВАЩАТА ГОДИНА ЩЕ СПАЗЯТ ТРАДИЦИЯТА.

Българи подкрепиха Джокович с песен

„Форхенд, бекхенд“ стана хит в България и Сърбия

Българската телевизия 7/8 ТВ, чийто собственик е известният шоумен и политик Слави Трифонов, неотдавна пусна в ефир песен, с която оказва подкрепа на сръбския шампион Новак Джокович, когото в Австралия измъчиха с административни перипетии.

Автори на песента „Форхенд, бекхенд“ са сценаристите на телевизията и изпълнителите от известния в България „Ку-ку бенд“.

Използвана е мелодия от песента на Лепа Брена „Луда за тобом“, която има и български вариант с песента на известната българска фолкпевица Камелия „Луда по тебе“.

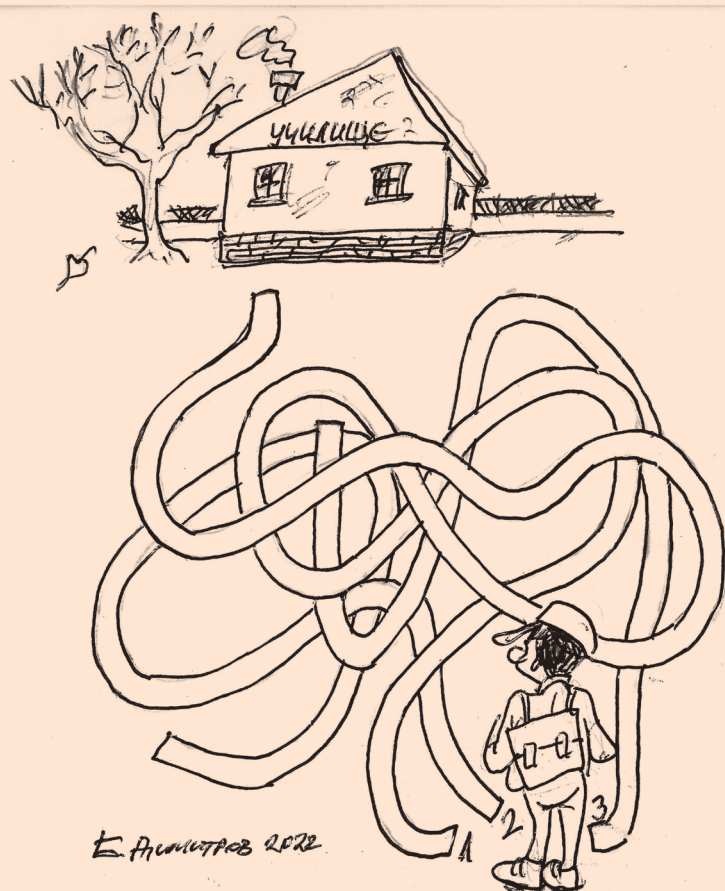
Изпълняват я Драгомир Петров и Александър Вълчев, а някои от стиховете гласят така: „Лудият Ноле ще

ги финтира и няма да се ваксинира“, „Австралията пуста да остане, корона-вирус цяла да я хване“, „Дали знаят тез аборигени за БСЖ и балкански гени“...

Хумористичната песен мигновено стана хит в България. Много сръбски медии предадоха информация за песента и излъчиха клипа.

Музикалната творба вероятно е поредното доказателство, че българите и сръбите наистина са братски народи. В ситуацията, когато цялата сръбска нация се почувства нещастно, поради небивалия тормоз, който Джокович изживя в Австралия в навечерието на големия турнир по тенис, подкрепата, която пристигна от България по този начин им дойде като мехлем на лута рана.

Б. Димитров

Е. Димитров 2022

